

Balanç Social 2018

Aprovat a la reunió de la MIA de 21 de març de 2019

Balanç Social de l'any 2018 de la Fundació Privada Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

La Fundació Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (en endavant, la Fundació) és una entitat sense ànim de lucre que, d'acord amb els seus fins fundacionals i a través del seu pla d'acció social i recerca, desenvolupa una important activitat benèfica-assistencial, impulsant diversos programes i iniciatives que tenen com a objectiu principal donar suport a l'assistència, la docència, la recerca i altres projectes de caràcter social. També es porten a terme diverses actuacions dirigides a mantenir i millorar les instal·lacions hospitalàries i el conjunt monumental de l'antic Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, declarat Patrimoni Mundial per la UNESCO l'any 1997.

En compliment del que disposa l'article 10 en relació a la Disposició Addicional Tercera de l'Ordre JUS/152/2018, de 12 de setembre, per la qual s'estableix el nivell de subjecció de les fundacions i de les associacions declarades d'utilitat pública als instruments de transparència establerts per la Llei 21/2014, de 29 de desembre, del protectorat de les fundacions i de verificació de l'activitat de les associacions declarades d'utilitat pública; es procedeix a emetre el present informe en relació al balanç social de l'any 2018.

El balanç social, segons l'article 2 d) de l'esmentada Ordre, és "l'instrument de comunicació de les entitats amb les administracions, les persones beneficiàries i les benefactores, en què s'exposen les activitats dutes a terme i la seva repercussió social amb la finalitat de justificar l'adequat compliment de les funcions de l'entitat i de difondre'n l'activitat". Per tant, es tracta de sistematitzar el conjunt d'activitats amb repercussió social que la Fundació ha desenvolupat al llarg de l'exercici 2018.

Les activitats esmentades, que tot seguit s'expliciten, es poden classificar en diversos àmbits d'actuació:

- Activitats dirigides als treballadors i treballadores de la Fundació.
- Activitats vinculades a la comunitat i a l'entorn.
- Accions relatives a la protecció del medi ambient.

Activitats dirigides als treballadors i treballadores de la Fundació

La Direcció de Recursos Humans desenvolupa amb caràcter general diverses accions per implementar un model de gestió basat en els principis d'inspiració, lideratge, desenvolupament d'habilitats personals, gestió del talent i respecte per les persones. Aquestes actuacions s'estructuren, principalment, al voltant de tres àrees: igualtat d'oportunitats i usos del temps, formació i seguretat i salut en el treball.

– Igualtat d'oportunitats i usos del temps

Un dels instruments amb què s'ha dotat la institució per poder avançar en la conciliació i la igualtat d'oportunitats entre homes i dones és el **Pla d'Igualtat**. L'any 2018 es va seguir treballant en la seva implementació a través de la **Comissió de Seguiment del Pla d'Igualtat**.

També es va fer extensiva la **flexibilitat horària** en l'hora d'entrada (8 i 9 h) i de sortida (17 i 18 h) per permetre una major conciliació familiar. A més, per avançar en una millor **gestió personal del temps**, es va implementar una eina informàtica que permet que cada treballador gestioni, amb la supervisió del seu director de referència, aspectes com els dies de vacances i de gaudi personal, permisos retribuïts, etc.

– Formació

La **formació contínua** ha seguit sent una prioritat per garantir el reciclatge dels professionals i garantir el seu creixement personal.

La Direcció de Recursos Humans ha donat continuïtat a la **formació en llengües estrangeres** (anglès i francès), de la qual es van beneficiar 20 persones durant tot l'exercici. A més, es va realitzar un important esforç per incrementar els **coneixements informàtics** de la plantilla. En aquest sentit cal destacar dues formacions d'Excel: un curs online bàsic que ha comptat amb la participació de 19 persones de diversos departaments, i una formació avançada per a 15 persones treballadores que fan un ús intensiu i especialitzat d'aquest tipus de programari.

L'any 2018 també es van organitzar dues **dinàmiques grupals**. La primera, adreçada a 39 persones de diversa categoria (administratius, tècnics i directors), va ser una sessió de *Insights Discovery* que tenia com a objectiu millorar la comunicació interpersonal, interdepartamental i externa treballant l'autoconeixement i la cohesió d'equips. La segona dinàmica, en canvi, es va centrar en el desenvolupament de la capacitat de lideratge i la gestió d'equips per part de la direcció. Se'n van beneficiar les 8 persones que formen part del comitè de direcció.

A més, responent a diverses peticions, s'ha garantit l'assistència a **congressos i seminaris sectorials** en diferents àmbits de coneixement.

– **Seguretat i salut en el lloc de treball**

La Fundació manté vigent l'acord mancomanat de riscos laborals amb la Fundació de Gestió Sanitària de l'Hospital. Algunes de les iniciatives de què van poder gaudir les persones treballadores l'any 2018 van ser la campanya de vacunació contra la grip i la revisió mèdica anual, entre d'altres. A més, es va seguir avançant en la introducció de millores en els diferents espais de treball: col·locació de vinils antirefectors a les finestres superiors de la 4a planta; renovació de reposapeus, reposacanelles, cadires, ratolins, teclats i pantalles d'ordinador; i la difusió de diverses recomanacions per al treball amb pantalles de visualització de dades.

– **Impuls de la comunicació interna**

En col·laboració amb la Direcció de Recursos Humans, la Direcció de Comunicació ha dissenyat un nou sistema de butlletins electrònics interns per informar periòdicament a la plantilla de l'actualitat de l'entitat. L'objectiu és compartir amb els treballadors i treballadores els projectes estratègics de la Fundació i l'activitat del Recinte Modernista, així com diversos recursos i eines que puguin ser aplicats en el lloc de treball (manuais de comunicació, consells pràctics, etc.). D'aquesta manera es pretén avançar en la millora de la coordinació interna i l'aprofundiment de la cohesió i la cultura corporativa.

Activitats vinculades a la comunitat i l'entorn

El compromís de Sant Pau amb la societat i especialment amb els més desfavorits és una constant des del naixement de la institució l'any 1401, i actualment està present en tots els seus àmbits d'actuació. La informació relativa a les actuacions realitzades en compliment dels fins fundacionals es detallen a la memòria d'activitats que la Fundació publica anualment.

Inspirant-se aquesta històrica vocació, la Fundació impulsa diverses actuacions que mostren la clara voluntat de la Fundació d'aplicar criteris de responsabilitat social en l'activitat diària de l'espai patrimonial. L'objectiu global és garantir el retorn comunitari de l'ús cultural del conjunt modernista.

Amb aquesta finalitat es desenvolupen projectes com el Programa Educatiu; diverses actuacions de caire social, entre les que cal destacar l'acompanyament a infants i joves en risc d'exclusió social; i les iniciatives que formen part del Pla de Complicitats amb l'Entorn (programa d'Amics del Recinte, jornades d'entrada gratuïta, etc.).

– Programa Educatiu

El 2018 la Fundació va seguir treballant intensament per posar en valor la significació històrica de la institució, la seva aportació a la medicina i la importància artística del Recinte Modernista entre l'alumnat en edat escolar i el públic familiar, dos públics d'atenció preferent.

En aquest àmbit, cal destacar dues importants millores introduïdes al Programa Educatiu. D'una banda, la creació de **tres noves activitats pedagògiques**: 'Llum, colors i natura', una maleta didàctica sobre modernisme per a alumnat de 6 a 9 anys; 'Domènech i Montaner, l'arquitecte de la gent', una visita dinamitzada sobre la figura i obra de Lluís Domènech i Montaner per a estudiants de 10 a 13 anys; i 'Enigmes d'un hospital en temps de guerra', un joc de pistes sobre la història de l'hospital emmarcada en el context de la Guerra Civil, que està dirigit a joves de 14 a 17 anys.

D'altra banda, pensant directament en el públic familiar, Sant Pau va incorporar una **nova modalitat de visita familiar** que permet que els infants de 6 a 11 anys, amb l'ajuda dels adults, explorin l'obra de Domènech i Montaner tot jugant amb l'ajut d'una motxilla que conté, entre altres elements, un dossier explicatiu, un plànol, uns binocles i uns llapis de colors. L'objectiu és crear un entorn dinàmic que faciliti l'aprofitament educatiu del recorregut.

– Acompanyament a infants i joves en risc d'exclusió social

L'any 2018 també es van reforçar les **mesures d'inclusió** amb què Sant Pau garanteix el gaudi educatiu del Recinte Modernista per a la infància i la joventut en risc d'exclusió social.

Com a novetat, la Fundació va subscriure un **conveni de col·laboració amb la Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (FEDAIA)**. Gràcies a aquest acord, els menors en situació de vulnerabilitat que participen dels programes d'aquestes associacions podran gaudir de franc de les visites lliures. També es beneficiaran de la gratuïtat les famílies que tenen infants i joves en règim d'acollida i que formen part de les activitats de FEDAIA.

Amb aquesta iniciativa, Sant Pau generalitza la línia de col·laboració que, fins ara, mantenia amb les diverses entitats d'atenció a la infància que feien peticions al Servei de Reserves del Programa de Visites.

A banda de mantenir la **gratuïtat d'accés per a grups escolars menors de 12 anys** que realitzen la visita lliure acompanyats de docents acreditats, el 2018 es va seguir col·laborant amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona. Un curs més, es van becar **330 places de visita escolar** guiada per a alumnat de la ciutat en diferents graus d'exclusió social.

– Pla de Complicitats amb l'Entorn

L'any 2018 va introduir-se una estratègia de dinamització del Pla de Complicitat amb l'Entorn per tal de consolidar i expandir les diverses estratègies amb què el Recinte Modernista es projecta com a espai relacional dels barris propers. A més, es va intentar fer extensiva aquesta política de proximitat a la resta de barris de Barcelona amb l'aplicació d'un nou descompte per a persones residents.

Programa d'Amics del Recinte

El pla de fidelització de l'entorn veïnal segueix garantint l'accés gratuït de les persones residents dels barris del Guinardó, Baix Guinardó, Sagrada Família i Camp de l'Arpa als espais visitables, en format visita lliure. A la finalització de l'any 2018, el programa comptava amb 800 persones usuàries de manera recurrent. Per tal de reforçar el projecte i garantir un major grau de subscripció i renovació, el Recinte Modernista ha començat a treballar amb els districtes per incrementar la difusió de la iniciativa a través dels canals municipals. També s'ha planificat una campanya interna de captació de nous amics.

Jornades d'entrada gratuïta

En el marc de les polítiques generals de relació amb l'entorn, Sant Pau desenvolupa altres accions, com les jornades d'entrada gratuïta del primer diumenge de mes, que volen garantir el gaudi ciutadà d'aquest tresor del modernisme. Les jornades es repeteixen coincidint amb la celebració de festivitats com Santa Llúcia, Sant Jordi i la Mercè, i tenen una assistència mitjana de 3.000 persones.

Descompte per a persones residents

Pensant en totes les persones residents a la ciutat de Barcelona, el Recinte Modernista va introduir l'any 2018 un descompte permanent del 30% sobre el preu general d'entrada a visita lliure i guiada. Aquesta mesura s'afegeix a les jornades d'entrada gratuïta que es programen amb caràcter regular i permeten fer extensiu el Pla de Complicitats més enllà de l'entorn de Sant Pau.

– Política tarifària compromesa amb les persones més vulnerables

La Fundació manté la política de preus que garanteix el gaudi dels espais patrimonials per part dels col·lectius més vulnerables de la societat. El programa de visites exclou del pagament de l'entrada a persones en situació d'atur, titulars de la Targeta Rosa Gratuïta i visitants amb un grau de discapacitat igual o superior al 65% o amb un grau 3 de dependència i al seu acompanyant.

– Suport a l'activitat d'entitats i a campanyes solidàries

Ja sigui facilitant l'accés gratuït o cedint espais, també es va seguir col·laborant amb organitzacions que treballen en diversos àmbits dels drets humans. A més, es participa activament en diverses accions solidàries, com ara la il·luminació del Dia Mundial de la Lluita contra el VIH, i en les campanyes de donació que organitza el Banc de Sang i Teixits de l'Hospital.

Accions relatives a la protecció del medi ambient

El compromís de la Fundació amb la sostenibilitat i el respecte del medi ambient va quedar palès al llarg del procés de rehabilitació del conjunt patrimonial de Sant Pau, un esforç que ha estat avalat i reconegut per diversos guardons i segells de qualitat, entre els quals cal destacar la **Certificació LEED Neighbourhood**, que ha convertit el Recinte Modernista en el primer espai patrimonial del món que compta amb aquests elevats estàndards.

Al novembre de 2018 va tenir lloc la inauguració del **nou edifici de Recerca**, promogut per la Fundació per aglutinar en un únic espai tots els equips d'investigació que fins ara es trobaven dispersos per diverses instal·lacions. L'equipament és, de nou, un **exemple d'eficiència i sostenibilitat en l'edificació**, i ha estat dissenyat per optar a l'obtenció de certificacions internacionals de sostenibilitat del més alt nivell.

L'estructura constructiva del nou Institut de Recerca està formada per diversos blocs reciclables i desmuntables, seguint els paràmetres de l'economia circular. A més, els materials triats tenen un baix impacte ambiental. L'edifici compta, d'altra banda, amb il·luminació LED i coberta aljub per poder acumular l'aigua de la pluja per a usos posteriors. A més, disposa de coberta vegetal, una mesura que, juntament amb la pell ceràmica que recobreix l'edifici, en garanteix la integració paisatgística amb l'entorn patrimonial i el barri.

D'altra banda, l'edifici de Recerca disposarà de **coberta verda**. La mesura es farà extensiva al bloc de l'Hospital que limita amb el carrer de Sant Quintí, tot donant continuïtat a la vegetació que existeix des de 2009 a prop de l'entrada principal del complex hospitalari.

La iniciativa ha estat impulsada per la Fundació i pretén millorar la integració paisatgística dels edificis de Sant Pau al barri i incrementar el verd urbà a la zona. Espècies com l'heura, el gessamí estrella, les acàcies i altres plantes baixes i perennes faran més amable l'entorn de l'Hospital. Per la seva banda, la coberta de l'Institut de Recerca s'adaptarà a l'arquitectura pròpia de l'edifici amb diversos nivells, badalots i una pèrgola, i s'hi plantaran espècies vegetals resistents a la diferent incidència solar i que floreixin durant bona part de l'any.

En coherència amb la línia de treball encetada l'any 2017, el 2018 la Fundació va finalitzar el procés de benchmarking per instal·lar un **sistema de gestió ambiental i eficiència energètica** al Recinte Modernista. Aquesta i altres actuacions transversals donen continuïtat als treballs que han permès que el Recinte Modernista compti amb el **Certificat Biosphere** (Turisme Responsable) i que la Fundació mantingui vigent el seu compromís amb els principis del **Pacte Mundial**, la major iniciativa mundial de responsabilitat social corporativa, que està recolzada per Nacions Unides.